

СТАНОВИЩЕ

От проф. Анна Бояджиева

**По процедура за придобиване на образователна и научна степен
„Доктор“**

Шифър на професионално направление: 8.2.Изобразително изкуство

Докторска програма (код на научна специалност): 05.08.04.

Изкуствознание и изобразителни изкуства

Катедра „Текстил- изкуство и дизайн“

НАЦИОНАЛНА ХУДОЖЕСТВЕНА АКАДЕМИЯ

С кандидат: Мила Стоева

научен ръководител: проф. Анна Бояджиева

Тема:

**„ТЪКАНИ ЗА ИНТЕРИОР И ТАПЕТИ, ДЕСЕНИРАНИ ЧРЕЗ МЕТОДА
НА ОТПЕЧАТВАНЕ“
(1950 – 1990)**

Дисертационният труд се състои от 1 том текстова част и 1 том приложения с изобразителен материал.

Първият том е с общ обем 214 с. които включват увод, изложение, разделено в пет глави и заключение, цитирана литература, библиография. Вторият том включва общо 93 с. с цветни и черно-бели илюстрации и индекс на използвания визуален материал.

Общи бележки за дисертационният труд

Заглавието на дисертационният труд отговаря на неговото съдържание като последователността на отделните глави систематично разкриват предмета на изследването и анализите на автора. В него се поставят въпросите за процесите, свързани с десенирането на тъкани за интериор и тапети. Трудът е разширен в полза на темата и разглежда поставените дизайнерски проблеми от гледна точка на изкуството и философията в исторически план, на стиловете в изкуството, архитектурата и орнамента, които пряко влияят върху текстилния дизайн за интериор. Разгледани са и разработки на известни художници и дизайнери в посочената област, което допълва цялостната визия и стойност на докторантския труд. Един от изводите, които се налагат в труда е, „че текстилните и тапетните десени са повлияни от всички процеси и явления, които движат световната култура и изкуство“

В началото на труда е обърнато сериозно внимание и на технологията на отпечатване върху текстил и хартия и нейното разпространение в Европа - през 12 в., проследено е създаването на европейската текстилна индустрия през 17 в. и се стига до бурното развитие на тази технология и нейното дигитализиране в индустриално производство в края на ХХ в. Отбелязано е и изоставането на България от този процес, който за съжаление започва в началото на 40-те години на ХХ в. у нас.

Целите и задачите формулирани във дисертационния труд притежават яснота и конкретност. Една от целите на дисертацията е да бъде поставен един теоретичен дебат за преливащите граници между занаят – дизайн - изкуство през втората половина на ХХ век.

Предметът на изследването в дисертацията е ясно очертан и засяга многобройни области от знанието, като е направен анализ на изследваната област. Авторското мнение в този процес е добре мотивирано и защитено.

Заставам зад тезата на докторанта:

„...че през втората половина на ХХ век тъканите за интериор и тапетите, десенирани чрез метода на отпечатване, се отдалечават от традиционната си утилитарна функция и декоративно предназначение и се превръщат в произведение на изкуството, начин на артистична изява и провокация.“

За създаване на текста на дисертационния труд, докторантката е използвала значителна по обем чуждоезична литература, която намира коректно място в текста на дисертацията.

Актуалност и значимост на проблема в научно и научно-приложено отношение

Аз вярвам в качествата на написаното от Мила Стоева и съм убедена в полезността на резултата от нейните усилия.

Текстът на дисертацията би могъл да послужи както за студенти и преподаватели от специалност „Текстил- изкуство и дизайн“, така и за студенти от специалност „Изкуствознание“ и за художници, интересувани се от поставения проблем в докторантурата.

Теоретичен модел и методика на изследването

При разработването на дисертацията, с оглед спецификата на материята, е използван социологически метод на изследване – *desc resesrch*, както и културно-исторически метод, сравнителен анализ, биографичен, описателен.

Автентичност на материала и оригиналност на решенията

Във всеки един от разделите на дисертационния труд е направен подробен анализ и изводи от автора и е подбран богат материал, включващ значително количество от преводи по темата, които не са публикувани до сега на български език, както и илюстрации.

Публикации

Авторката има достатъчен брой публикации по темата в адекватни издания.

Научни приноси

Дисертационният труд се базира на задълбочено теоретично изследване на посочената тематика.

- Чрез събраният текстови и визуален материал се прави опит да се запълва липсата от научни разработки в българската изкуствоведска литература по темата.
- Прави се подробен исторически преглед на възникването, развитието, употребата и разпространението на техниките на отпечатване и десениране от древността до последните десетилетия на ХХ в.
- Анализира се влиянието на изящното изкуство, архитектурата и дизайна върху щампованите платове и тапети през изследвания период.
- В отделна глава се събира оскъдния материал за развитието на печата на българските тъкани за интериор и тапети.
- Представеният дисертационен труд дава основание да се твърди, че той съдържа значителен потенциал за развитие на заложените в него идеи.

Колеги, като научен ръководител на докторантката съм в течение на всички етапи, през които премина нейната работа. Зная за колебанията, през които премина, докато се уточняваше темата и основните идеи, заложили в нея. Зная за трудно събираните, предимно на преводни материали през изминалите години. Зная и за трудните моменти на сблъскване с българската безпаметност при събиране на материали за печат на платове и тапети у нас. Надявам се, че през целия период на подготовка тя е усещала моята подкрепа. Тук е мястото да отбележа, че Мила асистира в моето ателие по текстил, като помага на студентите в технически и творчески план.

Мила Стоева има интересни разработки в областта на текстилното изкуство. Има участия в национални изложби и международни проекти, участия в научни конференции.

Заключение и предложение:

Оценката ми за дисертационния труд, автореферата, научните публикации и научните приноси на Мила Стоева е ПОЛОЖИТЕЛНА.

Считам, че предложението за обсъждане на труда дава достатъчно основания да бъде окачен като успешен. Той отговаря напълно на изискванията на Правилника за развитие на академичния състав.

Затова си позволявам да предложа на членовете на научното жури, да гласуват положително за присъждането на Мила Стоева на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление: 8.2 Изобразителни изкуства.

Изготвил становището: проф. Анна Бояджиева